

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararı Üzerine)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-037 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 24-27/649-269
Karar Tarihi : 27.06.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Ömer Mert AKÇİL, Mehmet TUĞRUL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Tuzla Petrol İnşaat Turizm Ticaret Ltd. Şti.
İçmeler Mah. Saka Sok. 1 Tuzla/İstanbul
- Altacan Petrol Ticaret Ltd. Şti.
İçmeler Mah. Eşiyok Sok. 1/1 Tuzla/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Petrol Ofisi AŞ (Eski ünvanı: OMV Petrol Ofisi AŞ)
Ünalın, Libadiye Cad. No: 82-F 34700 Üsküdar/İstanbul
- Tuzla Petrol İnşaatTurizm Ticaret Ltd. Sti.
İçmeler Mah. Saka Sok. 1 Tuzla/İstanbul
- Altacan Petrol Ticaret Ltd. Sti.
İçmeler Mah. Eşiyok Sok. 1/1 Tuzla/İstanbul
- Tuzla Belediyesi
Evliya Çelebi Mh. Hat Boyu Cd. No:17 34945 Tuzla/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Petrol Ofisi AŞ'nin (PO) yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası üzerine verilen 09.09.2015 tarih, 15-36/536-170 sayılı Kurul kararının PO, Tuzla Petrol İnşaat Turizm Ticaret Ltd. Şti. (TUZLA PETROL), Altacan Petrol Ticaret Ltd. Şti. (ALTACAN PETROL) ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın Tuzla Belediyesi'nce gerçekleştirilen ihale kararının kesinleştiği 30.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğuna ilişkin kısmı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle Danıştay 13. Dairesi'nin 17.01.2024 tarih ve E. 2018/2777, K. 2024/250 sayılı kararı uyarınca Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi'nin 19.04.2018 tarih ve E. 2017/819, K. 2018/470 sayılı kararının bozulması ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi'ne gönderilmesine karar verilmesi üzerine PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hangi tarihe kadar istisna hükmü kapsamında bulunduğu yeniden değerlendirilmesi.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Tuzla Petrol İnş. Turizm Ticaret Ltd. Şti.nin (TUZLA PETROL) İçmeler Mah. Eşiyok Sok. No:1 Tuzla, İstanbul adresinde bulunan ve tapuda İstanbul, Tuzla, Aydınli Mah., 6067 ada, 1 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde kurulu akaryakıt istasyonunda OMV Petrol Ofisi AŞ (POAŞ) bayisi olarak faaliyet gösterdiği,
- Akaryakıt istasyonunun, gayrimenkulün önceki maliki Tuzla Belediyesi ile POAŞ arasında 14.10.2005 tarihinde imzalanan Protokol ile 29.07.2005 tarihinde imzalanan İntifa Tesisi Taahhütnamesi gereğince kurulduğu ve POAŞ lehine 07.06.2006 tarihinde 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- TUZLA PETROL'ün akaryakıt istasyonunun kurulduğu tarihten bu yana POAŞ'ın bayisi olarak yenilenen sözleşmeler gereğince akaryakıt istasyonunun işletmeciliğini yaptığı, taraflar arasında ilki 01.08.2006 tarihli ve sonuncusu 12.03.2012 tarihli olan 5 yıl süreli bayilik sözleşmeleri imzalandığı ve bayilik ilişkisinin halen devam ettiği,
- Ancak bu arada önceki malik Tuzla Belediyesi'nin gayrimenkulü satmak üzere 30.01.2015 tarihinde ihaleye çıkardığı ve ihale neticesi en yüksek teklifi veren Altacan Petrol Ticaret Ltd. Şti.nin (ALTACAN PETROL) akaryakıt istasyonunun üzerinde kurulu bulunduğu gayrimenkulü satın aldığı,
- POAŞ'ın bayisi olan TUZLA PETROL'ün 725.000/1.000.000 oranında hissedarı olan Ali ÇELEBİ'nin, akaryakıt istasyonunun üzerinde kurulu bulunduğu gayrimenkulü satın alan ALTACAN PETROL'ün de 225/500 oranında hissedarı olduğu,
- Kurul kararları ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) gereğince "bayilik sözleşmeleri ve bununla bağlantılı tapuya şerh edilmiş kira ve intifa haklarına ilişkin sözleşmelerde süre beş yıl ile sınırlandırıldığı", bu kuralın istisnasının "sağlayıcının faaliyet gösterilen tesisi alıcı ile bağlantısı bulunmayan üçüncü kişilerden temin ettiği hakka sahip olması" hali olduğu,
- Mevcut olayda sağlayıcı POAŞ tarafından Tuzla Belediyesi'nden alınan 15 yıl süreli intifa hakkı gereğince TUZLA PETROL'e bayilik vermek suretiyle yürütülmüş bulunan dikey ticari ilişki bakımından sözleşmenin 5 yıl sınırlandırılmasına tabi olmayacağı kabul edilse bile mezkur gayrimenkulün bayi şirketin ortağı olan Ali ÇELEBİ'nin de ortağı olduğu ALTACAN PETROL tarafından satın alınması ile birlikte ticari faaliyetin yürütüldüğü tesis ile bayi arasında bağlantı ortaya çıktığı ve istisna hükmünün ortadan kalktığı,
- Sözleşmenin, kurulduğu tarihten geçerli olmak üzere 5 yıl ile sınırlandırılması ve süresi sona erdiğinden sonlandırılması gerektiği,
- Ancak Bakırköy 40. Noterliği'nden 10.04.2015 tarih ve 09788 yevmiye numarası ile keşide edilen ve muhatap POAŞ'a 16.04.2015 tarihinde tebliğ edilen ihtarname ile "intifanın terkinini" talep edilmişse de talebin sonuçsuz kaldığı

ifade edilerek POAŞ hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.04.2015 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 20.05.2015 tarih ve 2015-1-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.06.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 15-25/282-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 23.07.2015 tarih ve 2015-1-37/ÖA

sayılı Öneri Raporu ile 2015-1-37/BN-1 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) Kurul 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın arazi maliki ile alıcı (bayi) arasında bağlantının kurulduğu 30.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğu, 30.01.2015 tarihinden itibaren ise söz konusu dikey anlaşmanın 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına, bu nedenle şikâyetin reddine ve 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir.
- (5) Kurum kayıtlarına 16.11.2015 tarih ve 5393 sayılı ile giren ve PO tarafından yapılan başvuruda; Kurulun 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 11. maddesi çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi talep edilmiştir.
- (6) Kurul yapılan yeniden değerlendirme sonucunda, PO'nun yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliği ihlal ettiği iddiası üzerine tesis edilen 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı Kurul kararının kaldırılmasına, geri alınmasına, değiştirilmesine veya yeni bir işlem yapılmasına yer olmadığına 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı ile karar vermiştir.
- (7) 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı Kurul kararının ve bu karara karşı PO tarafından yapılan yeniden değerlendirme talebi üzerine alınan 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı Kurul kararının iptali istemiyle PO tarafından açılan davada Ankara 18. İdare Mahkemesi'nin 05.07.2017 tarih ve E. 2016/1742, K. 2017/1705 sayılı kararı ile dava konusu işlemler hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir. İlk derece mahkemesinin kararına karşı PO tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi tarafından istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek İYUK'un 45. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.
- (8) PO tarafından Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi kararının gerekçesiz olduğu, mevzuatın hatalı yorumlandığı, uyuşmazlığa konu olayda dikey ilişkinin alıcı ile sağlayıcı arasında bağlantı nedeniyle istisna kapsamı dışında olduğu kabul edilmişse de mevzuatın amacının doğru yorumlanmadığı, uyuşmazlıkta herhangi bir süre olmaksızın dikey ilişkinin intifa hakkı süresince istisna kapsamında kaldığının kabul edilmesi gerektiği, hakkın kötüye kullanılması çerçevesinde uyuşmazlığın ele alınması gerektiği, dikey ilişkinin en baştan istisna kapsamına uygun olarak kurulduğu, ancak daha sonra gerçekleştirilen ihalenin bu ilişkiyi 2022/2 sayılı Tebliğ ile tanınan istisnanın kapsamı dışına çıkarmayacağı, ihaleye katılmış olması nedeniyle ALTACAN PETROL'den malik olarak söz edilemeyeceği ve dava konusu Kurul kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyiz başvurusunda bulunulmuştur.
- (9) Danıştay 13. Dairesi tarafından karara bağlanan temyiz başvurusu sonucunda dava konusu 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı Kurul kararının; davacı PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın Tuzla Belediyesi tarafından gerçekleştirilen ihale kararının kesinleştiği 30.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğuna ilişkin kısmı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığından, davanın reddi yönündeki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf isteminin reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir. Bu çerçevede, Danıştay 13. Dairesi'nin 17.01.2024 tarih ve E. 2018/2777, K. 2024/250 sayılı kararı ile PO'nun temyiz isteminin kabulüne; davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik olarak yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki temyize konu Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi'nin 19.04.2018 tarih ve E. 2017/819, K. 2018/470 sayılı kararının İYUK'un 49. maddesi uyarınca bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi'ne gönderilmesine kesin olarak karar verilmiştir.

- (10) Bu kapsamda Danıştay 13. Dairesi'nin kararının yerine getirilmesi amacıyla hazırlanan 24.06.2024 tarihli ve 2015-1-037/BN-3 sayılı bilgi notu Kurulun 27.06.2024 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (11) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın 18.02.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğu kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (12) Danıştay 13. Dairesi'nin kararında 09.09.2015 tarih ve 15-36/536-170 sayılı dava konusu Kurul kararının; PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın Tuzla Belediyesi'nce gerçekleştirilen ihale kararının kesinleştiği 30.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğuna ilişkin kısmı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı hükmüne bağlanmıştır.
- (13) Danıştay 13. Dairesi'nin anılan kararında, Tuzla Belediyesi tarafından akaryakıt istasyonunun kurulu olduğu taşınmazın ihale yoluyla Ali ÇELEBİ'nin %(.....) hissedarı olduğu ALTACAN PETROL tarafından satın alınmasıyla Ali ÇELEBİ'nin %(.....) hissedarı olduğu TUZLA PETROL ile ALTACAN PETROL arasında bağlantının ortaya çıkması nedeniyle dikey anlaşmanın alıcı (TUZLA PETROL) ile malik (ALTACAN PETROL) arasında bağlantının kurulduğu tarihten itibaren 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen istisnadan faydalanamayacağı açık olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, sadece taşınmazın satışına ilişkin ihaleye katılmış olmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan "bağlantı" kavramı çerçevesinde arazi maliki (ALTACAN PETROL) ve bayi (TUZLA PETROL) arasındaki hukuki ve iktisadi bağlantının kurulduğu anlamına gelmeyeceği, nitekim ihaleye katılmış olması veya kendisine ihale kararının tebliğ edilmiş olmasıyla ALTACAN PETROL'ün taşınmaz üzerinde hukuken tasarrufta bulunabileceği hukuki durumun henüz bu aşamada oluşmadığı, somut olay bakımından ancak taşınmazın tapuda ALTACAN adına tesciliyle bahsi geçen durumun oluşabileceği ifade edilmiştir.
- (14) Kurulun 24.12.2015 tarih ve 15-45/747-271 sayılı kararı ve Danıştay 13. Dairesi'nin söz konusu kararında da belirtildiği üzere TUZLA PETROL'ün üzerinde PO bayisi olarak faaliyet gösterdiği taşınmaz, 18.02.2015 tarihinde tapuda devir işlemleri yapılarak ALTACAN adına tescil edilmiştir. Böylelikle arazi maliki ALTACAN PETROL ile bayi

TUZLA PETROL arasındaki bağlantının 18.02.2015 tarihinde oluştuğu değerlendirilmektedir.

- (15) Bu çerçevede, PO, TUZLA PETROL, ALTACAN PETROL ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi, 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın 18.02.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında bulunduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Petrol Ofisi Ař (Eski ünvanı:OMV Petrol Ofisi Ař), Tuzla Petrol İnşaat Turizm Ticaret Ltd. şti., Altacan Petrol Ticaret Ltd. şti. ve Tuzla Belediyesi arasındaki 07.06.2006 tarihli intifa sözleşmesi ile 01.08.2006 ve 12.03.2012 tarihli bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmanın 18.02.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında olduğuna, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.